

SCIENTIFIC LETTERS
OF ACADEMIC SOCIETY OF MICHAL BALUDANSKY

ISSN 1338-9432

9 $\frac{2}{2021}$

ЗМІСТ

- 6 Паламарчук Владислав**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ ЕНЕРГООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУШННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ
- 10 Павлюк Тетяна**
РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ
- 13 Пчелянська Галина, Головчук Юлія, Середницька Людмила**
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ
- 17 Покиньчереда Віталій, Денисюк Олександр**
КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ
- 20 Поліщук Ірина, Довгань Юрій, Боровська Ольга**
ВЗАЄМОДІЯ МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ
- 24 Половенко Людмила, Мерінова Світлана**
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ РОЗПОДІЛЕНИХ ХМАРНИХ ОБЧИСЛЕНЬ
- 27 Прутська Олена**
ОЦІНКА ВПЛИВУ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
- 30 Пуздимір Микола**
АНАЛІЗ СПОРТИВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТАКТИКИ ПОДОЛАННЯ СЕРЕДНІХ ДИСТАНЦІЙ У СУЧАСНОМУ ОЛІМПІЙСЬКОМУ ПЛАВАННІ
- 33 Рогаль Ірина, Васькевич Сніжана**
РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО ЗАСОБАМИ ВОЛЕЙБОЛУ
- 36 Семко Тетяна, Іванішева Ольга**
ПРАВОВІ ОСНОВИ БЕЗПЕЧНОСТІ М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ
- 40 Шарко Віталій**
ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА РОЗРІЗІ МАРКЕТИНГОВОЇ ТА ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- 44 Сіренко Світлана**
СПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТРЕНАЖЕРІВ
- 50 Стопчак Микола, Пипяк Микола**
СТАН АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ
- 53 Стратійчук Вікторія**
СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
- 57 Супрун Світлана**
МЕТОДИ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА
- 60 Терещенко Лілія, Ткачук Тетяна**
КЛАСИФІКАЦІЇ КОМПЛІМЕНТУ ЗГІДНО КОМПОНЕНТІВ ДИСКУРСИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- 65 Василюшина Ольга**
ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ ТА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ
- 68 Васькевич Сніжана, Рогаль Ірина**
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІТНЕСУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ У СТУДЕНТІВ-ВОЛЕЙБОЛІСТІВ
- 71 Яблочнікова Вероніка**
КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ІСПИТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА СЕКРЕТИ ЇХ УСПІШНОГО СКЛАДАННЯ
- 74 Юрчик Ірина**
ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАЩИТИ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМІЇ
- 77 Западінська Ірина, Гладь Світлана**
ЖИТТЯ У МОВІ: КОНТЕКСТИ НАВЧАННЯ ТА МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ

Стратійчук Вікторія

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація

У статті обґрунтовано сучасний стан фінансування оборотних активів вітчизняних підприємств, що характеризується низьким рівнем забезпечення поточної діяльності підприємств України власним оборотним капіталом, переважанням у структурі фінансування оборотних активів позикового капіталу в формі банківських кредитів. Ідентифіковано проблеми здійснення фінансування оборотних активів вітчизняних підприємств, що виражаються в нестабільності відсоткових ставок, недовірі керівництва підприємств до вітчизняного банківського сектору, високій вартості кредитів тощо. Визначено, що незважаючи на фактори розвитку вітчизняного банківського сектору, в умовах обмеженого доступу до фінансових ресурсів і нерозвиненості фінансових інститутів підприємства вимушені залучати кошти використовуючи переважно банківське фінансування. Визначено, що застосування сучасних інструментів залучення позикових коштів для фінансування оборотних активів вітчизняних підприємств сьогодні розвинуто недостатньо. Досліджено особливості найбільш доцільних новітніх інструментів фінансування оборотних активів використовуючи зовнішні джерела фінансування. Обґрунтовано особливості застосування бридж-фінансування як форми залучення ресурсів ззовні для фінансування оборотних активів, коли банки чи інші фінансово-кредитні установи кредитують суб'єктів господарювання під обсяги емітованих у майбутньому боргових цінних паперів (векселів, облігацій тощо). Виокремлено нетрадиційний на сучасному етапі розвитку для українських підприємств інструмент фінансування оборотних активів, проте достатньо перспективний та поширений в світовій практиці метод повернення дебіторської заборгованості – факторинг (продаж дебіторської заборгованості). Описано механізм реалізації мізонного фінансування, що заключається в направленні коштів інвестором на розвиток підприємства-реципієнта без входження до її капіталу, а в обмін на боргові зобов'язання та опціон з правом придбання акцій позичальника в майбутньому за визначеною ціною. Проаналізовано рівень застосування мізонного фінансування у Швейцарії – країні з високою інтенсивністю впровадження сучасних інструментів фінансування. Обґрунтовано особливості використання краудфандінгу як інструмента колективного фінансування оборотних активів невеликими сумами за допомогою використання можливостей новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: оборотні активи; фінансування оборотних активів; бридж-фінансування; факторинг; мезонінне фінансування; краудфандінг.

Stratiychuk Victoria

MODERN INSTRUMENTS FOR FINANCING CURRENT ASSETS OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Summary

The article substantiates the modern state of financing the current assets of domestic enterprises, which characterized by a low level of current activities of Ukrainian enterprises with working capital, the predominance in the structure of financing current assets of borrowed capital in the form of bank loans. Problems of financing current assets in Ukraine been identified, which are expressed in particular instability of interest rates, distrust of the management of enterprises to the domestic banking sector, high cost of loans, etc. It is determined that despite the factors of development of the domestic banking sector, in conditions of limited access to financial resources and underdevelopment of financial institutions, enterprises are forced to raise funds using mainly bank financing. It is determined that the application of modern instruments for raising loans to finance current assets of domestic enterprises is underdeveloped today. Features of the most expedient modern instruments of financing of current assets using external sources of financing investigated. The peculiarities of using bridge financing as a form of attracting financial resources from outside to finance current assets, when banks or other financial institutions lend to businesses for the amount of debt securities issued in the future (promissory notes, bonds, etc.). The tool of financing current assets, which is unconventional at the present stage of development for Ukrainian enterprises, been singled out, but the factor of receivables repayment - factoring (sale of receivables) is quite promising and widespread in the world practice. Describes the mechanism for the implementation of mison financing, which is to direct funds to the investor for the development of the recipient company without entering its capital, and in exchange for debt and options with the right to purchase shares of the borrower in the future at a certain price. The level of application of mison financing in Switzerland, a country with a high intensity of introduction of modern financing instruments analyzed. The peculiarities of using crowdfunding as a tool for collective financing of current assets in small amounts through use of the latest information and communication technologies substantiated.

Keywords: current assets; financing of current assets; bridge financing; factoring; mezzanine financing; crowdfunding.

1. Постановка проблеми

Процес фінансування діяльності підприємства виступає одним із основних елементів його функціонування. Фінансування оборотних активів є необхідним етапом здійснення операційної діяльності підприємства, зважаючи на дуалістичний характер управління оборотними активами. Сучасні реалії ведення вітчизняного бізнесу характеризуються складнощами у фінансуванні завдяки інтенсивному впливу негативних факторів, зокрема нестабільності відсоткових ставок, недовірі керівництва підприємств до

вітчизняного банківського сектору, високій вартості кредитів тощо. Проте незважаючи на негативні фактори розвитку банківського сектору в Україні, в умовах обмеженого доступу до фінансових ресурсів і нерозвиненості фінансових інститутів, банківське кредитування залишається основним інструментом залучення позикових коштів для фінансування вітчизняного бізнесу. Дослідження особливостей використання новітніх методів фінансування оборотних активів ґрунтуючись на світовому досвіді забезпечить розширення можливостей їх застосування сучасними підприємствами та ідентифікацію переваг використання конкретних інструментів фінансування, що є індикатором розвитку економіки країни в цілому в умовах глобалізації.

В сучасному науковому просторі низка праць вчених присвячена обґрунтуванню окремих інструментів фінансування підприємства в цілому. Зокрема, вчена Островська О. [4] розглянула нові форми фінансування бізнесу в Україні; Лесик Р. [3] проаналізував світову практику застосування бридж-фінансування; Булат Г. [2] обґрунтував інновації у залученні джерел фінансування оборотних активів підприємства. Проте застосування новітніх інструментів фінансування безпосередньо для фінансового забезпечення оборотних активів в сучасних умовах господарювання в економічній науці висвітлено недостатньо, що свідчить про актуальність теми дослідження.

2. Виклад основного матеріалу дослідження

Традиційно в фінансовому менеджменті в якості основних інструментів фінансування оборотних активів науковці виділяють власний капітал у формі власних оборотних коштів або чистого робочого капіталу, короткострокові кредити банку, комерційний кредит кредиторська заборгованість, стійкі пасиви та довгостроковий позиковий капітал.

Сучасний стан фінансування оборотних активів характеризується низьким рівнем забезпечення поточної діяльності підприємств України власним оборотним капіталом. Причинами такого стану фінансування оборотних активів є низький рівень застосування великими підприємствами, що, відповідно, характеризуються великими обсягами оборотних активів, власних фінансових ресурсів для фінансування оборотних активів [6, с. 64].

Зважаючи на вищесказане, найбільш поширеними джерелами фінансування оборотних активів підприємств в Україні є позикові ресурси. Проте застосування сучасних інструментів залучення позикових коштів для фінансування оборотних активів вітчизняних підприємств сьогодні розвинуто недостатньо.

Одним із інноваційних фінансових інструментів, що отримали широке розповсюдження в державах Західної Європи та США й мають потенційні можливості впровадження в практику господарюючих суб'єктів в Україні та країнах СНД, є бридж-фінансування.

Бридж-фінансування є формою залучення фінансових ресурсів ззовні, при якій банки (чи інші фінансово-кредитні установи) кредитують суб'єктів господарювання під обсяги емітованих у майбутньому боргових цінних паперів (векселів, облігацій тощо). Дана схема фінансування відкриває підприємствам швидкий доступ до «довгих» грошей, проте є однією з найдорожчих. Найчастіше бридж-фінансування використовують підприємства, які мають намір організувати значну емісію облігацій, але кошти їм потрібні вже зараз [2, с. 184].

На практиці бридж-фінансування реалізується використовуючи боргові ноти, відсоткова ставка за якими зазвичай фіксована або плаваюча, а сума процентних платежів, виплачується при їхньому погашенні. Світова практика застосування бридж-фінансування свідчить про використання переважно конвертованих боргових нот, що одночасно засвідчують відносини позики, проте можуть бути обміняні на акції підприємства-боржника, водночас вони є строковими зобов'язаннями та можуть бути конвертовані в акції підприємства. Безумовною перевагою бридж-фінансування є використання широких можливостей коригувати обсяги залучення коштів залежно від наявних потреб.

Ефективність застосування бридж-кредитів в процесі фінансування оборотних активів підкреслюється тим, що порівняно зі строковими позиками, даний інструмент передбачає можливість оперативного коригування обсягів та вартості позиченого капіталу, що є вагомим фактором в процесі здійснення операційної діяльності, адже дозволяє коригувати обсяг оборотних активів.

Важливим елементом використання оборотних активів підприємства є ефективне управління його дебіторською заборгованістю, що часто складає вагому частку в структурі оборотних активів. Сучасні умови зниження платоспроможності покупців та контрагентів зумовлюють зростання дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах. Вміле управління даним елементом оборотних активів забезпечить зниження ймовірності втрати ліквідності та платоспроможності, адже надмірний обсяг дебіторської заборгованості може призвести навіть до зупинки виробництва.

Досить нетрадиційним для українських підприємств, проте достатньо перспективним та поширеним в світовій практиці інструментом повернення дебіторської заборгованості є факторинг – продаж дебіторської заборгованості. Факторинг навіть в розвинених країнах вважається відносно молодого, але вельми перспективною послугою. Реалізація даного інструмента передбачає придбання банком права вимоги на виконання зобов'язань в грошовій формі за поставлені товари або надані послуги, який при цьому приймає на себе ризик виконання таких вимог і здійснює прийом платежів. Використання вітчизняними підприємствами факторингу забезпечує інкасацію дебіторської заборгованості та реалізує захист від ризику і неплатоспроможності дебіторів.

Не менш важливим нетрадиційним інструментом залучення позикових коштів для фінансування оборотних активів підприємства є мезонінне фінансування, що поєднує ознаки боргового фінансування і прямих інвестицій. Механізм реалізації мізонного фінансування заключається в тому, що власник ресурсів

(інвестор) направляє їх на розвиток підприємства-рецепієнта без входження до її капіталу, а в обмін на боргові зобов'язання та опціон з правом придбання акцій позичальника в майбутньому за визначеною ціною. Найбільший інтерес мезоніне фінансування може складати для підприємств, що не мають можливості залучити банківські позики або ж прагнуть залучити довгострокові ресурси і, водночас, володіють стабільними грошовими потоками чи значним обсягом капіталу. Найбільш поширеною формою реалізації мезонного фінансування є венчурні проекти [4, с. 182].

За результатами проведеного компанією KPMG дослідження [4], у Швейцарії, країні з високим рівнем використання інноваційних інструментів фінансування, для забезпечення ліквідності більшість підприємства вдаються до реалізації низки фінансових заходів (рис. 1), в яких питома вага мезонного фінансування складає лише 2%. Вищезазначене свідчить про становлення даного методу фінансування у практиці функціонування найбільш інноваційно-розвинутих країн світу.

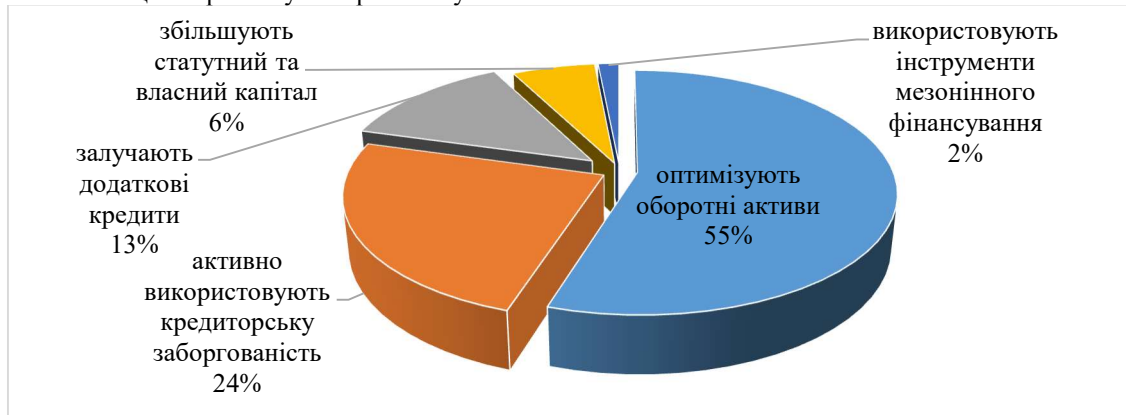

Рис. 1. Рівень застосування методів покращення фінансового становища підприємств у Швейцарії
Джерело: побудовано автором автором на основі [1].

Інтенсивний розвиток сучасних інформаційних технологій пошук нових шляхів для самореалізації та можливостей отримання фінансових вигод, зміна суспільної свідомості та формування нового фінансового ландшафту постіндустріальної економіки в розвинених країнах, зростаюча небайдужість членів світової спільноти до розв'язання нагальних проблем сьогодення, активна участь у розробці і фінансуванні креативних проектів, спрямованих на різні цілі, об'єктивна потреба в нових формах фінансування стартапів, стали чинниками появи нового напрямку фінансування – «колективного». Фінансовими інноваціями, які репрезентують напрямок так званих «колективних фінансів», є такі інструменти колективного фінансування й інвестування, як краудфандінг [2, с. 183].

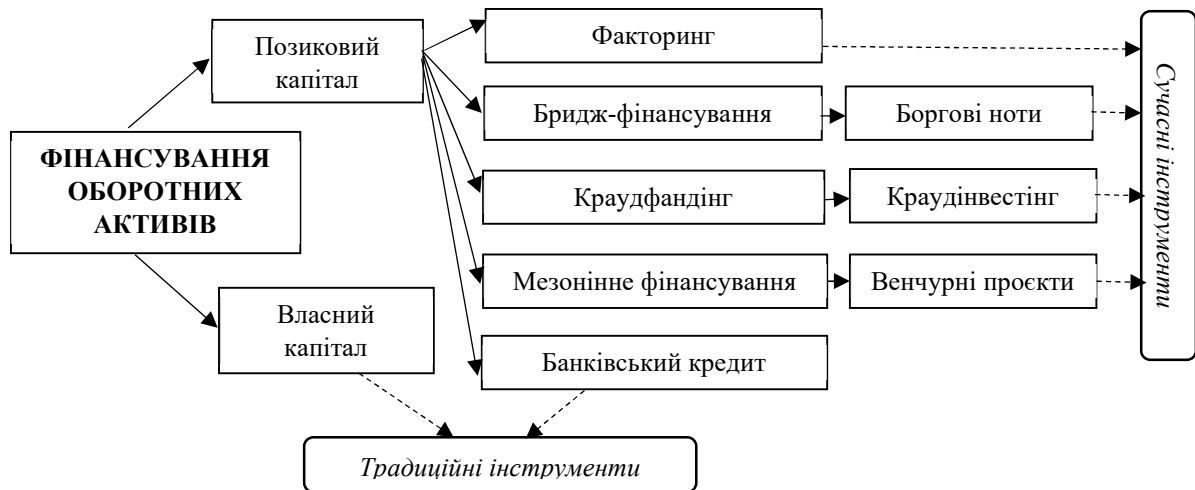

Рис. 2. Інструменти фінансування оборотних активів
Джерело: побудовано автором автором на основі [2-6].

Краудфандінг у загальному розумінні визначають як колективне фінансування невеликими сумами за допомогою використання можливостей новітніх інформаційно-комунікаційних технологій [2, с. 183]. В процесі фінансування оборотних активів, застосування краудфандінгу є свого роду інструментом зниження ролі банків та інших фінансових інституцій в якості фінансових посередників, а також, за умови добросовісного надання фінансових ресурсів, формування системи колективного залучення необхідних коштів безпосередньо від суб'єктів господарювання. Відсутність додаткових платежів посередникам, пряма співпраця з позичальниками створюють переваги використання даного інструмента, проте головною небезпекою за краудтехнологій є ризики, які властиві соціальним мережам, високий рівень шахрайства, юридична незахищеність як інвестора, так і позичальника. Однією з найбільш ефективних форм реалізації

краудфандінгу є краудінвестінг, що передбачає інвестування коштів, залучених у формі колективного фінансування з наданням фінансової вигоди інвесторам.

Висновки

Сучасний стан фінансування оборотних активів підприємств України характеризується застосуванням традиційних методів та інструментів, зокрема використання власних ресурсів та банківського кредитування. Проте зміна умов господарювання, посилення світогосподарських зв'язків, формування у світовій практиці фінансового менеджменту нових інструментів фінансування, зумовили необхідність їх дослідження в контексті застосування по відношенню до оборотних активів українських підприємств. Дослідження показало, що найбільш доцільними інструментами, що дозволять підвищити ефективність фінансування оборотних активів вітчизняних підприємств є застосування бридж-фінансування, факторингу, мезонінного фінансування та краудфандінгу. Безумовно використання того чи іншого інструмента потребує дослідження окремих факторів впливу та особливостей функціонування конкретного підприємства. Проте зважаючи на досвід поступового впровадження даних інструментів розвинутими країнами світу, застосування їх у практиці вітчизняних підприємств забезпечить підвищення ефективності фінансування оборотних активів, удосконалення механізму реалізації операційної діяльності та відповідності вітчизняних підприємств вимогам часу та світовим інноваційним процесам.

Список використаних джерел та літератури

- [1] KPMG: Restrukturierungs studie. URL: <https://kpmg.ch/restructuring>.
- [2] Булат Г. В. Інновації у залученні джерел фінансування оборотних активів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. №6. Т. 3. С. 182-185.
- [3] Лесик Р. Бридж-фінансування: світова практика. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України* : зб. тез доп. наук. інтернет-конф. Тернопіль: ТАЙП, 2017. С. 34-36.
- [4] Островська О. А. Нові форми фінансування бізнесу в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2016. Вип. 1 (29). С. 174–187.
- [5] Павловський С. В. Фінансування підприємств у період фінансової кризи: альтернативні рішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2016. Вип. 17(3). С. 112-117.
- [6] Стратійчук В. М. Фінансування оборотних активів підприємств торгівлі України: тенденції розвитку та фактори впливу. *Економічний простір*. 2020. №157. С. 60-64.

References

- [1] KPMG: Restrukturierungs studie. URL: <https://kpmg.ch/restructuring>.
- [2] Bulat H. V. (2009) *Innovatsii u zaluchenni dzherel finansuvannia oborotnykh aktyviv pidpriemstva* [Innovations in attracting sources of financing of current assets of the enterprise]. Bulletin of Khmelnytsky National University. №6. pp. 182-185.
- [3] Lesyk R. (2017) *Brydzh-finansuvannia: svitova praktyka*. [Bridge financing: world practice]. Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine: coll. thesis add. Science. internet conference Ternopil: TYPE, 2017. pp. 34-36.
- [4] Ostrovska O. A. (2016) *Novi formy finansuvannia biznesu v Ukraini* [New forms of business financing in Ukraine]. Finance, accounting and auditing. vol. 1 (29). pp. 174–187.
- [5] Pavlovskiy S. V. (2016) *Finansuvannia pidpriemstv u period finansovoi kryzy: alternatyvni rishennia*. [Financing of enterprises during the financial crisis: alternative solutions]. Scientific Bulletin of Kherson State University. Ser.: Economic sciences. vol. 17 (3). pp. 112-117.
- [6] Stratiichuk V. M. (2020) *Finansuvannia oborotnykh aktyviv pidpriemstv torhivli Ukrainy: tendentsii rozvytku ta faktory vplyvu* [Financing of current assets of trade enterprises of Ukraine: development trends and factors of influence]. Economic space. 2020. №157. pp. 60-64.

Stratiichuk Victoria – Assistant of the Department of Economics and International Relations, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE (Ukraine), 87, Soborna Str., Vinnytsia, Ukraine, 21050, *e-mail*: viktorija.1216@ukr.net. **Where and when she graduated**: Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, 2017.

Professional orientation or specialization: economics of enterprises, strategic management. **The most relevant publication outputs**: 1. Stratiichuk V. M. (2019) *Stratehichne upravlinnia oborotnyu aktyvamy pidpriemstv torhivli* [Strategic Management of Current Assets of Trade Enterprise]. KNTEU Bulletin, no 5, pp. 59–74, 2. Stratiichuk V. M. (2018) *Osoblyvosti identyfikatsii poniattia «oborotni aktyvy» yak ob'ektu stratehichnoho upravlinnia* [Features of Identification of the Concept of "Current Assets" as an Object of Strategic Management]. Eastern

Europe: Economics, Business and Management, no 2(13), pp. 135-140, 3. Stratiichuk V. M. (2019) *Suchasni pidkhody do otsiniuvannia rezul'tatyvnosti stratehii upravlinnia oborotnyu aktyvamy pidpriemstva torhivli* [Modern Approaches to Evaluating the Performance of the Strategy of Current Assets Management of Trade Enterprise]. Problems of Systematic Approach in Economy, no 5(73), pp. 123-132.

ISSN 1338-9432